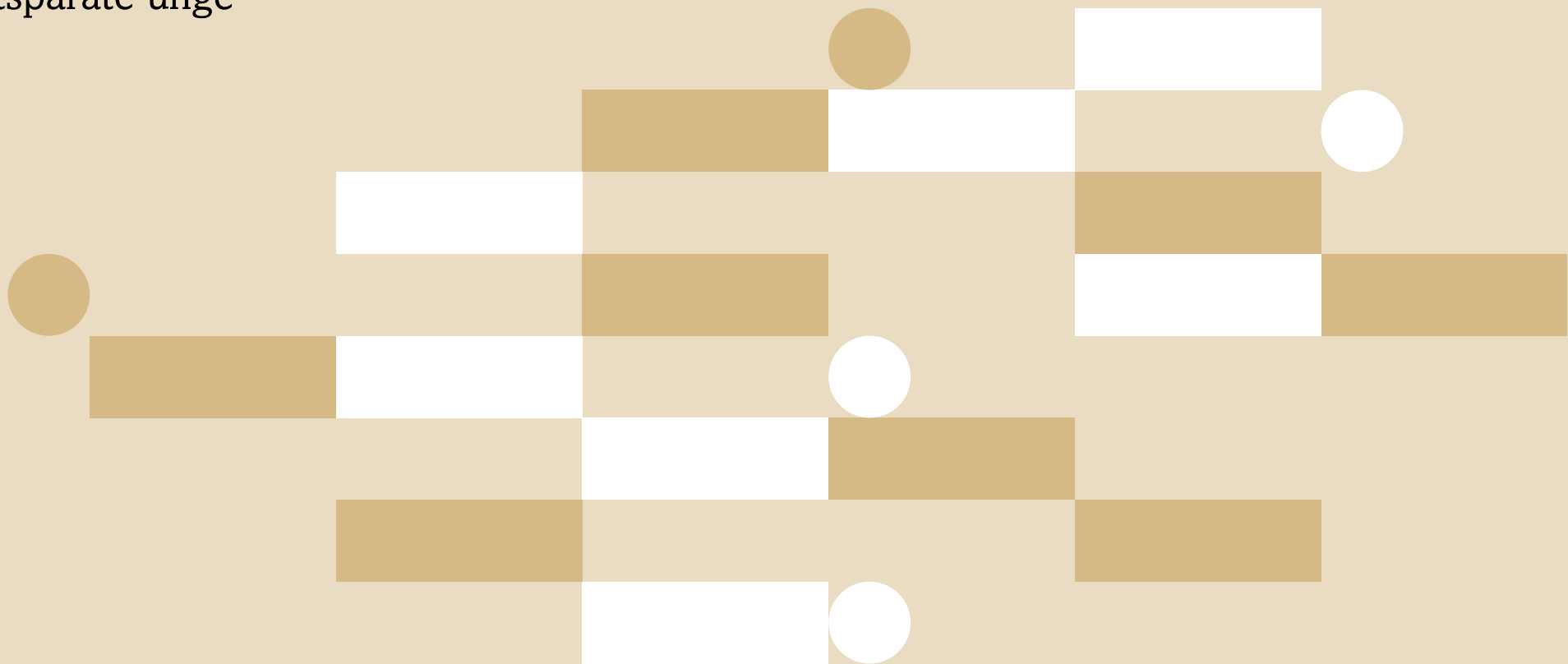

UngiFokus

Evaluering af effekten af reducerede
sagsstammer for aktivitetsparate unge

SOCIALE FORHOLD
OG BESKÆFTIGELSE
Aarhus Kommune

01 Resume

OM INDSATSEN

- UngiFokus er en helhedsorienteret beskæftigelsesindsats for udsatte unge.
- De unge i målgruppen har ofte svage sociale netværk, psykiske udfordringer og misbrugsproblemer.
- De unge støttes af uddannelseskonsulenter med en lav sagsstamme, der skal give dem tid til at støtte, samarbejde med og vejlede de unge.
- Konsulenten udgør én indgang til den unges støtte og koordinerer den unges egen plan for at komme i job eller uddannelse.
- UngiFokus er et randomiseret forsøg, hvor resultaterne af indsatsen kan holdes op imod en kontrolgruppe.

FLERE I UDDANNELSE

- Cirka 5 procentpoint flere i indsatsgruppen er i uddannelse efter projektstart. Det er cirka 50 procent flere end i kontrolgruppen.
- Lidt færre (cirka 2 procentpoint) er i beskæftigelse i indsatsgruppen efter start i indsatsen. Det er 20 procent færre end i kontrolgruppen.

FÆRRE SOCIALE INDSATSER

- Udgifterne til de unges sociale indsatser efter serviceloven falder med cirka 10 procent målt i kr.
- Flere i indsatsgruppen modtager en social indsats, men de modtager mindre intensiv støtte.

EN POSITIV BUSINESS CASE

- Indsatsen er en positiv business case for samfundet allerede i år 1, når gevinster på tværs af sektorer (kommune, stat og region) indregnes.
- Indsatsen tjener sig selv hjem for kommunen isoleret set i år 5

FÆRRE PÅ OFFENTLIG FORSØRGELSE

- De unge har i gennemsnit været 19 dage mindre på offentlig forsørgelse i indsats- end i kontrolgruppen.

I N T E R V J E W S

med borgere og medarbejdere peger på, at

- Unge i UngiFokus oplever relationen til deres uddannelseskonsulent som tryk, tillidsfuld og præget af tilgængelighed
- De unge føler sig inddraget af konsulenten, hvilket opleves som meningsgivende og styrkende for deres motivation
- At det er rart for de unge kun at have én indgang til systemet
- Medarbejderne oplever, at de bedre kan hjælpe de unge, ligesom de oplever en øget medarbejdertrivsel.

SPØRGESKEMA Evalueringens spørgeskemaundersøgelse viser, at indsatsgruppen

► Trives bedre end kontrolgruppen	► Mener, at uddannelseskonsulenten har været afgørende for deres vej i job eller uddannelse
► Mener, at en klar plan og virksomhedspraktikker har hjulpet dem i job og uddannelse	► Udtrykker en bedre relation til deres uddannelseskonsulent

19. september 2025

Udarbejdet af Mål, Økonomi og Boliger, Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse

Kamilla Uhd Hansen – specialkonsulent, Aarhus Kommune

Thomas Artmann Kristensen – konsulent, Aarhus Kommune

Mads Bundgaard – konsulent, Aarhus Kommune

Evalueringen er finansieret af

Lind Foundation

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse, Aarhus Kommune

Rådet for Sociale Investeringer har finansieret indsatsen

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse, Aarhus Kommune

Værkmestergade 15B

8000 Aarhus C

[Sociale Forhold og Beskæftigelse \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk)

Indholdsfortegnelse

Hovedkonklusioner	2
Om UngiFokus	4
Om indsatsen og de unge	5
Viden om virkninger af beskæftigelsesindsatser for udsatte unge	6
Resultater	7
Beskæftigelse & Uddannelse	8
Sociale indsatser	10
Psykatri og kriminalitet	11
Spørgeskemaundersøgelse	12
Interviews med borgere	14
Interviews med medarbejdere	15
Business case	16

02 Om UngiFokus

Om UngiFokus

1 ud af 14 unge i Aarhus står uden job eller uddannelse

I Aarhus står knap 7.600 unge mellem 16 og 29 år uden job og uddannelse. Det svarer til syv procent af alle unge i Aarhus. Et tal, som har været konstant de sidste mange år.

At mange unge så tidligt står uden for meningsfulde fællesskaber på job og uddannelse, er problematisk, da de er vigtige beskyttelsesfaktorer mod social udsathed. Der er derfor behov for at afsøge nye veje til at få flere unge i job og uddannelse. UngiFokus er ét forsøg på netop det.

Lavere sagsstammer muliggør relationel beskæftigelsesindsats

Både forskere og praktikere peger på, at relationer er altafgørende for at øge sandsynligheden for, at ledige kommer i job og uddannelse. Derfor er omdrejningspunktet i UngiFokus at nedbringe uddannelseskonsulenternes sagsstamme markant med 65 procent, hvilket muliggør en relationel og helhedsorienteret beskæftigelsesindsats.

Målgruppen er aktivitetsparate unge mellem 18 og 28 år, som har komplekse udfordringer udover ledighed såsom psykiatriske diagnoser og et forbrug af rusmidler. Dertil kendetegnes de unge ved, at de fluktuerer ind og ud af offentlig forsørgelse og har svært ved at fastholde uddannelse og job, ligesom cirka hver tredje tidligere har været i kontakt med det sociale system.

Uddannelseskonsulenternes lavere sagsstammer skal frigive tid og fleksibilitet til at vejlede og understøtte den unge i at få bedre struktur i hverdagen, øget tro på egne evner og et stærkere socialt netværk.

Uddannelseskonsulentens bedre tid bruges bl.a. på at give sparring på CV, træne jobsamtaler, lægge et budget, følge den unge til lægen, i fitness-center eller på at hjælpe med at planlægge en flytning. Der sættes også fokus på at støtte den unge i at bruge og udvide sit personlige netværk gennem blandt andet civilsamfundet.

500 tilfældigt udvalgte aktivitetsparate unge i alderen 18-28 år har siden oktober 2021 deltaget i UngiFokus.

Uddannelseskonsulenterne har på grund af en markant reduceret sagsstamme markant bedre tid til at vejlede og støtte de unge.

De unge har én kontaktperson, som koordinerer den unges indsats. Normalt møder den unge tre forskellige kontaktpersoner i jobcentret.

Virkeligheden virker! En helhedsorienteret indsats sikrer hurtig deltagelse i virksomhedsvendte aktiviteter.

Et andet centralt element i UngiFokus er, at den unge kun har én kontaktperson i jobcentret, da uddannelseskonsulenten også fungerer som virksomhedskonsulent og mentor. Roller, som normalt varetages af tre medarbejdere.

Det sikrer en helhedsorienteret, koordineret indsats, hvor den unge kun skal forholde sig til en person. Samtidig kan medarbejderen sikre fokus på hurtig deltagelse i virksomhedsvendte aktiviteter, fordi der er et mindre behov for koordination mellem forskellige medarbejdere med forskellige roller i den unges støtte.

UngiFokus er konstrueret som et kontrolleret forsøg, hvor de unge tildeles UngiFokus eller normalindsatsen. Det giver gode muligheder for at undersøge effekterne af projektet.

Indsatsen er finansieret af Rådet for Sociale Investeringer som en social effektinvestering, hvor Rådet betaler for indsatsen og modtager tilbagebetaling, såfremt kommunen opnår en besparelse, hvis de unge kommer i job eller uddannelse. Lind Foundation og Sociale Forhold og Beskæftigelse har finansieret evalueringen.

Hvad ved vi om virksomme indsatser for udsatte unge?

Der forskes og evalueres generelt en del i effekterne af beskæftigelsesindsatser og i at skrue på økonomiske incitamenter og sanktioner.

Viden om virksomme indsatser

Hvor forskningen altovervejende peger på, at ændringer i økonomiske incitamenter såsom ydelsesniveau øger beskæftigelsen blandt ressourcestærke ledige, findes ingen eller kun begrænsede effekter for udsatte ledige.

UngiFokus tager i stedet afsæt i, at flere forsøg peger på, at virksomhedsrettede indsatser med forløb på almindelige arbejdspladser kan få flere ikkearbejdsmarkedsparate i job. Forsøg med JobFirst i Danmark viser desuden, at effekten er størst, når sagsstammerne i jobcentre er små. Erfaringerne viser dog, at det er nødvendigt, at virksomhedsindsatsen suppleres af et struktureret samtaleforløb ud fra borgerens individuelle situation, da for mange samtaler eller for intensiv opkvalificering også kan virke stressende og kontraproduktivt.

Resultater fra bl.a. Hjørring og København Kommune bekræfter således, at helhedsorienterede indsatser med kombination af uddannelsespraktik, mentorstøtte og træning, der tager afsæt i reducerede sagsstammer for medarbejderne, viser lovende resultater for udsatte unge.

Forskning viser generelt, at relationen mellem sagsbehandler og borger er væsentlig for at komme i job eller uddannelse. Sagsbehandlerens tro på borgeren, valg af redskaber og relationens kvalitet har især stor betydning.

Desuden ses det, at hvor tætte relationer og lavere sagsstammer styrker beskæftigelseschancerne, så har hyppige skift af sagsbehandler en negativ effekt. Dette knyttes an til ideer om relationel velfærd, som fremhæver en holistisk tilgang, hvor borgeren aktivt bestemmer sin indsats.

03 Resultater

De unges tilknytning til job og uddannelse

Erfaringen med målgruppen i både Aarhus og andre kommuner er, at mange af de unge i målgruppen har svært ved at finde fodfæste på uddannelser eller arbejdsmarkedet.

Det ses ved, at ca. 40 procent af de unge i UngiFokus var på en anden offentlig forsørgelse end SU, et halvt år inden de startede i UngiFokus, og ved, at de i gennemsnit kun arbejdede ca. 3 timer om ugen.

UngiFokus får flere unge i uddannelse
Evalueringen af UngiFokus viser dog, at flere unge kommer i uddannelse og fastholdes der. Fem procentpoint flere i UngiFokus er i uddannelse to år efter indsatsen sammenlignet med normalindsatsen. Det er en signifikant, substantiel stor effekt. Omkring 11 procent i normalindsatsen er i uddannelse, så effekten svarer til en stigning på 45 procent.

Lidt færre unge kommer i job

Til gengæld kommer færre unge i job efter UngiFokus. Her ses på, hvorvidt den unge er selvforsørgende eller ej, som beskæftigelsesindikator.

Efter indsatsen er 3,5 procentpoint færre unge i UngiFokus i beskæftigelse sammenlignet med normalindsatsen.

Ses der på antallet af lønnede timer, er der også et lille fald på gennemsnitlig 55 timer pr. ung over hele projektperioden for unge i UngiFokus sammenholdt med normalindsatsen.

Faldet i antallet af lønnede timer er altså ikke lige så stort som faldet for unge i job efter UngiFokus. Det kan skyldes, at flere unge i UngiFokus opnår fleksjob. Unge i UngiFokus har tre gange så høje odds for at komme i fleksjob sammenlignet med normalindsatsen.

De unge er mere selvforsørgede

Evalueringen viser samlet set, at de unge i UngiFokus har været 19 dage mindre på offentlig forsørgelse i løbet af de ca. 2,2 år, som der i gennemsnit er gået, fra de startede i indsatsen. Det svarer til, at de unge i UngiFokus i gennemsnit er en uge mindre forsørgede om året sammenholdt med normalindsatsen.

45 procent flere unge er i uddannelse to år efter indsatsen.

Færre af de unge kommer i job, men de har en øget sandsynlighed for fleksjob.

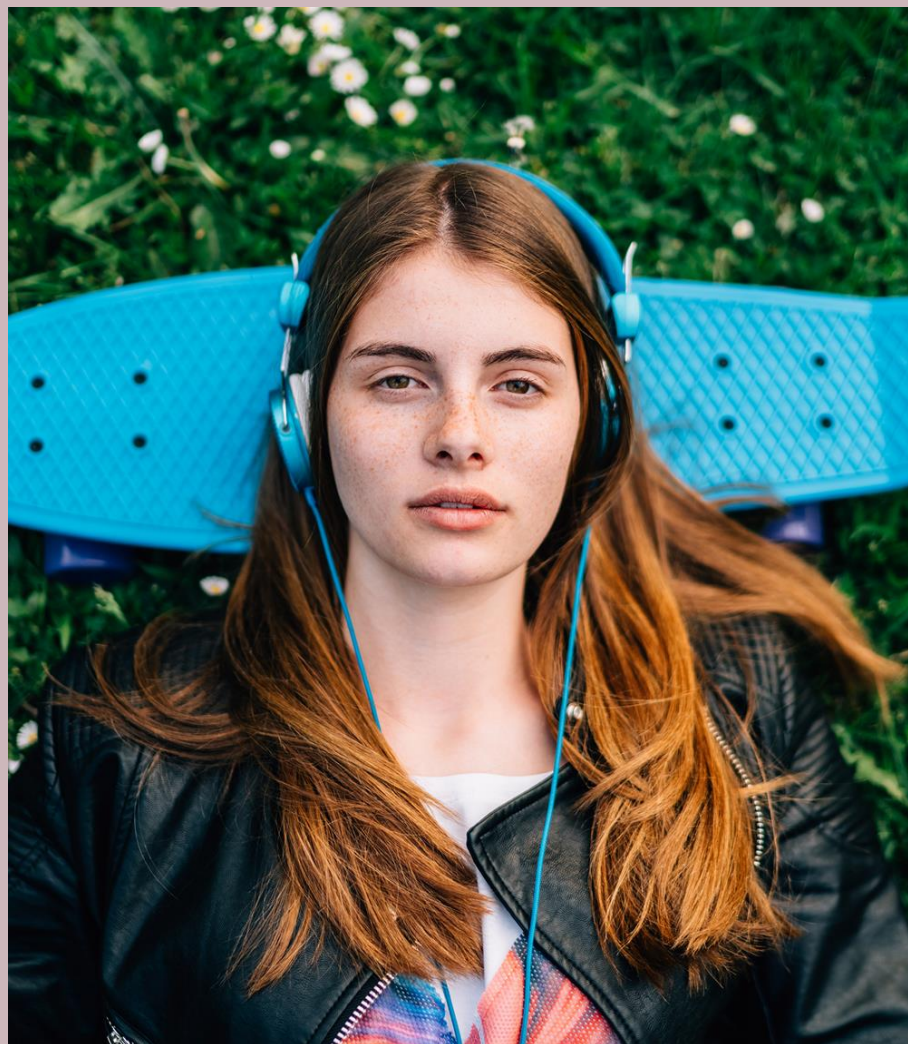

De unge arbejder i gennemsnit 55 timer mindre over projektperioden.

De unge har været 19 dage mindre forsørgede i projektperioden.

“

Hvis jeg har ringet til hende, eller skrevet en besked, så har hun været rigtig hurtig til at svare.

Det har jeg også talt med hende om før. Hun har jo ikke haft så mange [sager, red.], så hun ved godt ca., hvor jeg er henne i mit forløb.

Så når jeg ringer til hende 'uanmeldt', så tager det ikke lang tid for hende ligesom at finde ud af, "nå ja, det er der, du er, og det handler om det her". Det synes jeg har været rigtig rart.

“

Ung fra UngiFokus

Reduktion i udgifter til sociale indsatser

Mange af de unge i UngiFokus har sociale udfordringer. 40 procent modtager parallelt med deres beskæftigelsesindsats en social indsats efter serviceloven

Samlet set modtager de unge i UngiFokus dog mindre indgribende og omfattende sociale indsatser, når vi måler udgifterne til deres indsatser. I gns. er de unge i UngiFokus 10-15 procent billigere.

Det er fem procent flere end i kontrolgruppen, hvilket tyder på, at UngiFokus identificerer nogle uafklarede sociale støttebehov blandt de unge.

Sammenlignet med kontrolgruppen modtager flere af de unge i UngiFokus, som ikke modtog en social indsats, da de startede i projektet, en social indsats efter opstart.

Indsatserne varierer fra støtte såsom bostøtte og misbrugsbehandling til omfattende støtte, eksempelvis på midlertidige botilbud eller forsorgshjem.

Til gengæld reduceres støttebehovet markant blandt de unge, som allerede modtog en social indsats ved projektstart. Gennemsnitligt set bliver de unges støttebehov derfor reduceret.

Kontakt med psykiatrien

Færre i kontakt med psykiatrien

Mange af de unge i målgruppen for UngiFokus er i kontakt med psykiatrien. Omtrent 4 ud af 10 i både indsats- og kontrolgruppen har modtaget ambulant psykiatrisk støtte, eksempelvis på en psykiatrisk skadestue, efter de er blevet tilknyttet UngiFokus.

For at undersøge, om den helhedsorienterede beskæftigelsesindsats leder til øget selvmestring og trivsel blandt de unge i indsatsen, er det i evalueringen blevet undersøgt, om indsatsen påvirker målgruppens kontakt med psykiatrien.

Evalueringen viser, at færre unge i UngiFokus har været i kontakt med psykiatrien efter opstart i projektet. I alt har 5,5 procent været indlagt i

psykiatrien, hvilket er signifikant færre end de 11 procent blandt de unge i kontrolgruppen. De unge i UngiFokus har også været indlagt i færre dage (1,8 dage) sammenlignet med kontrolgruppen (4,6 dage).

Der er dog ingen forskel mellem andelen af de unge eller antallet af dage, som de unge i UngiFokus har været i kontakt med den ambulante psykiatri. Der er heller ikke forskelle i omfanget af de unges øvrige kontakt med hospitalsvæsenet eller egen læge. Det er dog også uklart, om UngiFokus skulle lede til en reduktion i kontakten med egen læge, da øget kontakt hermed også kan være et udtryk for, at de unge i højere grad er opmærksomme på egen sundhed og tager initiativ til at gå til lægen.

Andel i kontakt med psykiatrien (pct)

	Indsats	Kontrol	P-værdi
Indlæggelser	5,5	11,0	0,034
Ambulant	38,5	36,2	0,602

Antal dage i kontakt med psykiatrien

	Indsats	Kontrol	P-værdi
Indlæggelser	1,8	4,6	0,13
Ambulant	6,9	7,6	0,65

Note: Gns. per borger efter opstart i jobcenterindsats

Kriminalitet

De unge i målgruppen for UngiFokus begår også markant mere kriminalitet end andre unge. Eksempelvis modtager cirka hver fjerde i målgruppen en dom i løbet af et givet år mod omtrent hver 20. blandt andre unge.

UngiFokus reducerer ikke de unges kriminalitet

I gennemsnit har de unge i UngiFokus modtaget 0,27 domme per år for kriminalitet begået, efter de er startet i UngiFokus, hvilket er på niveau med kontrolgruppen. Kriminaliteten er nogenlunde ligeligt fordelt på kriminalitetsformer (færdselsovertrædelser, tyveri, hærværk, sædelighedsforbrydelser, vold osv.). Der ses således ingen effekt af UngiFokus på de unges kriminalitetsrate.

Evalueringen viser dog, at antallet af domme per ung om året falder markant efter opstart i jobcenterindsatsen på tværs af begge gruppe fra 0,5 domme per ung i gennemsnit før indsatsen til cirka 0,25. Det indikerer, at den generelle jobcenterindsats, som de unge modtager, kan have afledte effekter på de unges kriminalitet.

Da der samtidig med de unges beskæftigelsesindsats kan være sket andre positive udviklinger for de unge, kan det ikke med sikkerhed siges, hvor stor en andel af denne udvikling der direkte kan tilskrives jobcenterindsatsen. Men resultaterne ligger i forlængelse af forskning, der viser, at det at komme i job eller uddannelse leder til reduceret kriminalitet.

21 %

af de unge begår
kriminalitet i løbet
af et år

5 %

af andre unge
begår kriminalitet
i løbet af et år

0,27

domme om året
modtager de unge i
målgruppen i gns.

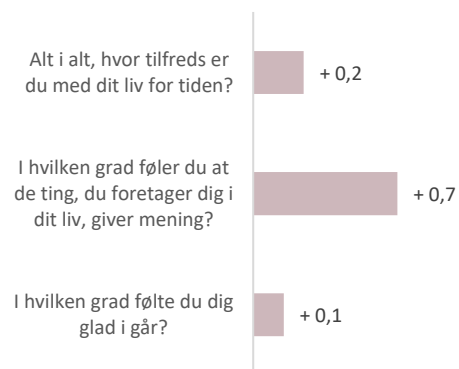
Spørgeskemaundersøgelse

Unge i UngiFokus og normalindsatsen er blevet tilsendt et spørgeskema i forbindelse med deres opstart og afslutning i jobcentret med henblik på at afdække udviklingen i deres trivsel og tilfredshed med indsatsen.

Resultaterne nævnt her beror på få besvarelser af spørgeskemaet ved de unges afslutning af indsatsen. Derfor bør resultaterne tolkes med en vis forsigtighed. Dog understøttes tendenserne i besvarelserne af evalueringens øvrige resultater og interviews med de unge.

Oplevet trivsel

Forskel på gennemsnit (skala 0-10) mellem indsats- og kontrolgruppe på udvalgte spørgsmål

De unge trives bedre

På fem ud af seks trivselsrelaterede spørgsmål angiver de unge i UngiFokus en højere trivsel end normalindsatsen. Væsentlig er de unges livstilfredshed. Her er de unge i UngiFokus på en skala fra 0-10 med 0,2 point en smule mere tilfredse med deres liv. Det svarer til en stigning på 4 procent ift. kontrolgruppens gennemsnitlige livstilfredshed på 5,9. Effekttørrelsen er lille men er i tråd med litteraturen for lignende indsatser.

De øvrige spørgsmål, der blandt andet går på glæde og følelse af

FAKTABOKS

Resultater fra efter-spørgeskemaet indeholder 69 besvarelser fra 32 unge i UngiFokus og 37 unge i normalindsatsen

Svarene fra før-spørgeskemaet peger på, at grupperne i udgangspunktet er balanceret. I alt har 127 unge svaret.

mening i livet, indikerer også, at de unge i UngiFokus har det bedre end unge i normalindsatsen.

Større tilfredshed med indsatsen

De unge er ligeledes blevet bedt om at vurdere den indsats, de har været en del af i jobcentret, samt den relation, de har haft til deres uddannelseskonsulent.

Resultaterne indikerer, at de unge på seks ud af seks spørgsmål har oplevet indsatsen mere virkningsfuld og relationen til uddannelseskonsulenten som mere tillidspræget.

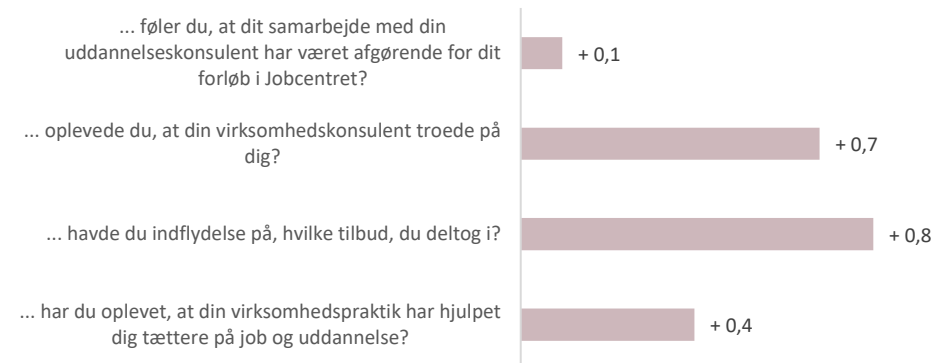
Forskellene mellem grupperne på spørgsmålene om indsatsen er større end tilfældet med de trivselsrelaterede spørgsmål. Det skal formentlig ses i sammenhæng med, at trivsel kan være påvirket af mange andre forhold.

Resultaterne underbygger dermed forventningen om, at én kontaktperson med bedre tid til hjælp giver bedre muligheder for at bygge en god relation mellem den unge og uddannelseskonsulenten, hvilket ydermere giver udslag i positive uddannelseseffekter.

Oplevet indsats og relation

Forskel på gennemsnit (skala 0-10) mellem indsats- og kontrolgruppe på udvalgte spørgsmål.

I hvor høj grad...

Borgercase

"Sarah" er midt i tyverne og har diagnoserne autisme, angst og depression, der gør, at hun har svært ved at gennemføre en uddannelse. Hun har derfor flere mislykkede uddannelsesforløb bag sig og er nu på uddannelseshjælp.

Hun fortæller, at særligt dét at have én person, som hun har tillid til, som indgangsvinkel til systemet har gjort situationen som ledig mere overskuelig for hende.

"Sarah" fremhæver også, at det er uddannelseskonsulentens bedre tid til hende, der har skabt en gensidig tillid i relationen, og har gjort, at hun som ung tør åbne mere op for sine barrierer for uddannelse og job, så der nemmere kan arbejdes med disse.

Hun skal i forbindelse med sin tilknytning til jobcentret starte et individuelt tilrettelagt forløb for unge og voksne med autismspektrumforstyrrelse, der fokuserer på struktur, socialt fællesskab og motivation, for at bane vejen til uddannelse og beskæftigelse.

Unge får det generelt bedre i mødet med jobcentret

Trivselsmålingerne viser også en markant forbedring i de unges trivsel under deres forløb i jobcentret, uanset om de modtager UngiFokus eller normalindsatsen.

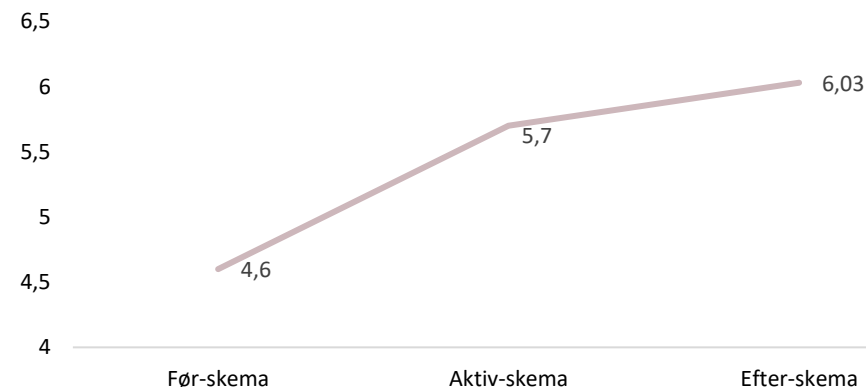
De unges besvarelser inden indsatsen i jobcentret peger på et billede af en gruppe af unge, der er et meget sårbart sted i livet. De unge angiver en samlet livstilfredshed på 4,6 point, hvilket er markant under den gennemsnitlige danske voksnes livstilfredshed på 7,5 point.

Efter indsatsen i jobcentret er den gennemsnitlige trivsel markant højere på 6 point. I foråret 2025 rundtsendtes spørgeskemaet desuden til unge med en *aktiv* sag i jobcentret for at undersøge trivslen blandt unge, som endnu ikke havde afsluttet deres forløb. Besvarelserne indikerede også en betydelig større trivsel for borgerne med aktive sager.

Hvor stor en andel af udvikling, der skal tilskrives jobindsatsen, er svært endeligt at fastlægge, men resultaterne ligger i forlængelse af flere undersøgelser, der viser høj tilfredshed med den kommunale jobindsats.

Generel oplevet trivsel i mødet med jobcentret

Udvikling i trivsel på tværs af indsats- og kontrolgruppen på en skala fra 0-10.

De unge i UngiFokus fortæller, at

Projektets fokus på de små skridt mod job og uddannelse er godt

”Hun har været meget åben og god til at lytte til mine behov. Og ikke bare hvad Jobcenteret siger, man skal. Så har hun også været god til at lytte til, hvad jeg har brug for. Hvad jeg kan, og hvad jeg ikke kan.”

Samarbejdets karakter skaber motivation og er selvforstærkende

”Det [red.: at blive taget seriøst] betyder, at man får mere lyst til at lytte ... Altså man er villig til at prøve andre ting og tænke ud af boksen, når det er.”

Det er positivt, at de kun skal forholde sig til én person

”Jeg tror, det har været [red.: betydningsfuldt], at det kun har været hende. At der har ikke været alt muligt udenom, jeg syntes, der skulle styr på. For jeg vidste, det hele skulle gå igennem hende.

Og det synes jeg virkelig har været rart. For ellers synes jeg nemt, der kommer en masse støj og masse kommunikation, man skal tage højde for. Men det hele har bare gået direkte til hende. Hun har ligesom samlet det hele.”

Den bedre tid betyder, at indsatsen kan tilrettelægges individuelt i samarbejde med den unge

”Altså sådan, at det ikke bare er mig, der skal tage alle beslutningerne selv. De bliver ligesom sat op mod hinanden, og det samme med virksomhedspraktik, at så snakker vi om det, og så pingponger vi lidt, altså i forhold til hvad vil være rart, hvad vil ikke være rart? Hvordan skal vi gøre det her? Så jeg føler ikke, at jeg står alene med beslutninger.

... Det bliver også sådan, at hun hjælper mig også med at mærke efter og stiller nogle spørgsmål, som så kan få mig til at tænke lidt over tingene. Og har også gjort, at jeg er sådan ”jo måske er virksomhedspraktikken en god ting”. Hvor jeg før egentlig har været meget bange for det. Men fordi vi har snakket om det, og hun har givet mig tid også [red.: tør jeg det.]”

Indsatsen har skabt mere struktur i hverdagen

”Vi har også meget haft fokus på hverdagen, og så at arbejdet kom som en ting ovenpå... det har været sådan helt de små ting med, hvordan får vi styr på, at der bliver lavet mad, og hvordan får vi styr på, at du får vasket dit tøj.”

Medarbejderne i UngiFokus fortæller, at

UngiFokus har styrket deres relationelle arbejde med de unge

”Der er i hvert fald nogle borgere, hvor jeg oplever, at relationen er alfa omega, for at du kommer nogen steder overhovedet. Der kunne jeg godt nogle gange have ondt i maven oppe i driften, fordi man kunne se, at det var det, den borger havde brug for ...

Der synes jeg, at jeg har oplevet med nogle af de borgere hernede, at der er sket nogle ting i relationen, og det ville ikke have været muligt andre steder, fordi jeg havde simpelthen ikke tiden til det ... Og kan gøre det mere på deres præmisser, i hvert fald i en periode, indtil man har den relation.”

At medarbejder- nes tre roller sikrer en hurtig og koordineret indsats

”Jeg synes, det der er med ... at man er den her ene kontaktperson til jobcentret, at det gør det lidt nemmere at lave en sammenhængende indsats for borgere ... Det, der gør det meget markant anderledes i vores team, at du er den, der sådan lige kan handle.”

Deres bedre tid styrker muligheden for en mere helhedsorienteret indsats

”Fordi derovre [red.: i normalindsatsen], hvis man måske har en samtale med en borger, hvor vi bliver enige om, at vi har brug for nogle helbredsmæssige oplysninger, for ligesom at komme videre. Så skal borgeren bestille en tid, og måske skal ned til lægen. Og det er der jo nogle, hvor det kan være mega svært for dem ... Og så går der måske en, to måneder i det gamle sted, inden man så dem igen, og så har de ikke været nede ved lægen.

Så skal man ligesom starte forfra. Hvor her er det nemmere sådan at sige: ”Skal vi bestille lægetiden sammen? ... Har du brug for, at jeg hjælper dig med at komme derud?” Fordi det har vi faktisk tiden til, jeg behøver jo ikke komme med ind, men jeg kan måske bare sidde ude og vente med dig. ”Har du brug for, at jeg ringer til dig i morgen og hører, har du fået bestilt lægetiden?”

De trives bedre i deres arbejde og oplever en højere arbejdsglæde

”Nu kan man også sådan oprigtigt egentlig melde sig selv på banen. Og man ved, man får fulgt op på det. Og man ved, hvor i det andet, der kunne jeg godt nogle gange sidde og sige, det vil jeg gerne hjælpe med, det kan jeg godt hjælpe med. Men jeg vidste godt, jeg kan først hjælpe med det om tre uger, eller sådan noget. Og så er det jo ikke relevant for borgeren. Så jeg tror også, at jeg føler en højere tilstrækkelighed i mit eget arbejde.”

Samfundsøkonomisk business case

For at belyse om indsatsen også økonomisk kan svare sig, er effektmålene ovenfor omsat til en business case både for kommunen isoleret set og samfundsøkonomisk, hvor effekter på regionens og statens udgifter til målgruppen indregnes. Business casen arbejder med effekter over et 5-årigt perspektiv for hver borger. Appendikset om business casen indeholder mere information om antagelser og forbehold.

Det offentliges business case

De årlige meromkostninger til UngiFokus ift. normalindsatsen i Jobcentret er ca. 2 mio. kr., for hvilke der kan arbejdes med cirka 115 nye unge om året. Effekterne af indsatsen på de offentlige budgetter af reduceret tid på offentlig forsørgelse, behov for sociale ydelser, indsats i jobcenter og hjælp i behandlings-

	Besparelser pr årgang over 5 år
Kommune	1.950.000 kr.
Region	2.250.000 kr.
Stat	0 kr.

psykiatrien anslås at generere en besparelse på 4,2 mio. kr. over 5 år. Den aktuelle skalering af projektet giver et 5-årigt provenu på 2,2 mio. kr. i den offentlige økonomi for hvert år UngiFokus er i drift.

Af de 4,2 mio. kr. vil godt 50 % ligge i kommunen. Samfundsøkonomisk vurderes UngiFokus at have tjent investeringen ind allerede i år 1, hvis der kigges på effekter på tværs af sektorer (kommune, stat og region). Isoleret for kommunen er UngiFokus en selvfinansierende investering over en 5-årig tidshorisont. Det illustrerer paradokset for forebyggende kommunale indsatser, at dele af besparelsen kan ligge i andre sektorer.

Når indsatsen er i fuld drift med løbende indrul af nye unge, vurderes de årlige kommunale omkostninger til indsatsen fuldt at kunne finansieres af de løbende besparelser på, som unge der over tid har været en del af projektet, genererer.

Øvrige effekter på samfundsøkonomien

Foruden de offentlige kasser er et andet aspekt af en økonomisk evaluering, hvilke privatøkonomiske effekter, ændrede livsomstændigheder har.

Effekter af øget uddannelsesniveau

Når unge øger deres uddannelsesniveau, som evalueringen peger på, så øger de også alt andet lige deres indtjeningsmuligheder i fremtiden. Når man går fra en formodet løn som ufaglært til at have en erhvervsuddannelse tjener man gennemsnitligt 16,5 % flere penge årligt. Det er en reel værditilvækst i borgerens privatøkonomi og i den samlede produktion i Danmark.

Effekt af lavere beskæftigelse

Resultaterne indikerer dog også, at unge i UngiFokus har en lavere beskæftigelse i årene umiddelbart efter indsatsen. Det har (på den korte bane) en negativ effekt for den unges private indtjening, som i stedet for SU/kontanthjælp kunne have været en ufaglært løn.

Disse effekter er reelle og med effekt for både privat- og samfundsøkonomien. Såfremt de unge, som evalueringen indikerer, i stedet uddanner sig, vil forskellen dog forventeligt mere end udligne sig på sigt og skabe en positiv nettoeffekt.

Det er dog samtidig en værditilvækst, som det er svært at sige noget sikkert om ud fra evalueringen her, der ikke studerer så langsigtede effekter. Desuden kan de langsigtede effekter på borgerens indkomstgrundlag ikke direkte lægges til grund for en fremtidig finansiering af en indsats, og derfor er denne ikke indregnet i business casen.

Privatøkonomiske effekter er ofte oversete i business case, og de er vanskelige at opgøre og forudse langsigtede udviklinger af.

Effekt-kontoret

Mål, Økonomi og Boliger

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og
Beskæftigelse
Værkmestergade 15B
8000 Aarhus C
Foto: Colourbox

Appendiks til økonomiske konsekvensberegninger

5 årig tidshorisont og aftagende effekt over tid

Effekten er regnet ved at fremskrive de observerede effekter i 5 år for 115 unge (den årlige kapacitet i UngiFokus) under antagelse af, at marginaleffekten på behovet for offentlig forsørgelse (8,76 færre dage om året per ung) er konstant i år 1-3. Effekten antages fastholdt over 3 år, da datagrundlaget for analyser af de unges forsørgelsesgrundlag dækker mere end 2 års udvikling for den enkelte ung, og data ikke viser umiddelbare tegn til at effekten aftager. Det antages, at de marginale besparelser herefter aftager med 10 % om året i år 4 og 5.

Effekterne på de unges sociale indsatser og kontakt med psykiatrien er behæftet med større usikkerhed grundet en kortere observationsperiode for de unges kontakt med psykiatrien og stor variation i udgifterne til de enkelte borgeres sociale indsatser. For at give et konservativt estimat af besparelserne på disse områder,

antages de marginale effekter på de unges sociale indsatser (300 kr. per borger per måned) og kontakt med psykiatrien (2,8 færre dages indlæggelse i psykiatrien og 0,7 færre besøg på en psykiatrisk skadestue om året per borger) at blive halveret i år 2 og forsvinde i år 3.

Antagelse om priser til indsatser

Per dag på offentligt forsørgelse: 275 kr. Beløbet er estimeret ud fra andelen af målgruppen, som er på forskellige ydelser såsom uddannelseshjælp, førtidspensioner osv. Den statslige nettoudgift til forsørgelsen antages at udgøre 20 % af den samlede udgift til forsørgelse.

Pris psykiatrisk sygehusindlæggelse: 4500 kr. per dag (kilde SØM).

Pris psykiatrisk skadestuebesøg: 654 kr. (Kilde SØM).

Gennemsnitlig månedlig besparelse på sociale indsatser: 300 kr. Estimater er baseret på effektestimater, hvor den afhængige variabel måles i kr.

Forbehold for konsekvenser af fremtidens beskæftigelsesreform

Beregningerne skal læses med det forbehold, at betragtningerne forholder sig til en kontekst *inden* reform af beskæftigelsesindsatsen.

Både omkostninger til alternativindsatsen, og effekten *kan* blive forandret i fremtiden, da der med reformen lægges op til at reducere indsatsen og særligt samtalerne for målgruppen for UngiFokus. Med den nye beskæftigelsesreform går de unge fra at have ret til 4 samtaler om året til 1.